

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre . . . 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek, anyagiak a laptulaj-
 donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyomdá-
 jában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

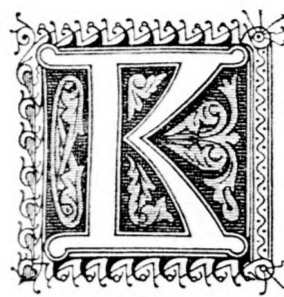
Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A hadsereg.

I.

Kövés ügy nyert oly tág körű megbeszélést, mint a még folyton szönyegen levő katonai affair. A lapok, a nyilvános megbeszélés organumai, görcsösen ragaszkodnak a témához s nem akarják egy porcikáját sem érintetlenül hagyni. S ez így jól is van. Azt a katonai szellemet, sőt jobban mondva az egész katonai szférát, mely egész Európa kül- és beléletét annyira átöleli, befolyásolja, s a politika, kultura s gazdaság minden ágára oly láthatólag hat, minővel más tényező alig bír, jó éber figyelemmel kísérni. Mint az ár, oly gyorsan terjeszkedett a szuronyok s puskák hatalma, mint a madár, oly sebesen futott be minden utat, s manapság kitűrülhetlen nyomot hagyott már hátra a közörmányzás minden terén — az, amit katonai szellemnek nevezünk. Moltke ismert jóslata beteljesedett az utolsó pontig. A fegyveres béke réme napról napra jobban kísért, annak áldozzák a népek életüket s vérüket. Saját individuális létük sem oly fontos már, mint azé. Az a fontosság s kitűnő súly, amivel ma katonai hatalom bír — s birnia kell is a viszonyoknál fogva — legfeltűnőbbben nyilatkozik akkor, ha azt más pl. kulturális, ökonomikus érdekekkel hasonlítani akarjuk. Egy új fajú ágyút vagy puskát, ha ezzel minden percben mondjuk 20-szor lehetne löni, bizonyynyal egész Európa kénytelen lenne bármi áron is behozni; lenne-e annyi vér s pénz egy nemzetgazdászati, erkölcsi vagy tudományos eszméért költve? iparkodnának-e ezt is minden áron érvényre juttatni?

Korán sem akarjuk mindebből azt mondani, hogy mindez nem a viszonyok valódi szükségességén alapul. Sőt ellenkezőleg, mivel belátjuk, hogy ez másként nem lehet, s egy ily árral való küzdelemre egy szót is vesztegetni nagy naivság lenne: kell levonnunk egy nagy konzekvenciát, melyet Magyarország is éppen úgy akar s van is joga érvényesíteni, mint más állam, megszüntetni ott az exkluzivitást, hol minden kötelesség az általánosság elvén alapszik, az ügy természetéhez mérten megadni ott a jogot, ahol minden kötelességet teljesítve látnak.

Ismernünk s ha szükséges támadnunk, ostromoznunk kell azt a szellemet, mely ennek mindenhatóságát, kasztszerű exkluzivitását, s az általános polgári szellem felett állóságát hirdeti. Az ily feltevésekre s aggodalmakra a militarizmusnak egyes esetekben tanusított működése ad alapot. Beszélünk pedig itt nem arról az eszméről, s egyedül megengedhető szellemről, mely kell, hogy a hadsereget minden ízében át-hassa, a Király s a haza iránti hűségéről, hanem azon korcs jelszavakról, melyek annak cége alatt a legszentebb érzelmek rovására cselekedzenek.

Térjünk azonban konkrétan a dologra. Magyarország népei a szükséges hadsereget vérről s pénzről tartják fenn, talpra állították minden emberüket a népfelkelési törvénnyel, roppant erőt dobtak oda, egy háború esetére az improduktivitásnak, az ágyúk elé; belátták azt, hogy erre szükség van, eltekintettek mindentől, csak Király s a haza lebegett szemek előtt: jutalmul csak azt kérik, hogy tudják miszerint az, mire egész Európa manapság támaszkodik, a hadsereg s ennek érdeke egy a hazáéval, hogy az van ezért s nem megfordítva. Hogy az nem a Király s a nemzet között, hanem ezekért van.

1867-ben papiroson elintézték szépen az ügyet; Magyarország sok áldozatot hozott, de a józan többség belenyugodott ebbe s belátta, hogy az a közös védelem, amit a pragmatika szankció előír, ez idő szerint, Magyarországnak egy közös hadsereg útján jobban megfelel.

Büszke is lehet Magyarország seregei hadászati képzettségére s csak az utóbbi idők tették aktuálissá azt a kérdést, amit előbb említettünk, a katonai szellem hatásait.

Kormányunk nyugodtan mondhatta az évenként megújuló kérdésekre, hogy ha vannak is e téren orvosolni valók, egyesek hibáiért egy egészet felelőssé tenni nem lehet, a hevesebb kifogásokra pedig határozottan felelhetette azt, hogy addig, míg az törvényen alapszik, kötelességének fogja tartani elfogulatlanul védeni.

Az a nemzedék, mely, mint mondják, semmit sem feledett s semmit sem tanult, már-már visszavonulni készül s lassanként átvette volna helyét az, mely az új viszonyokat ismerve, befejezhetné volna a hadsereg kérdésének megoldását.

A magyar nép bízott, hogy nem is olyan az az osztrák szellem, mint a minőnek ő vele el akarják hitetni. Felszínre került a Janszki-ügy, melynek részletei s a katonai párt egy részének magatartása sokkal ismertebb, semhogy azt ismételni kellene. Az ügy több oly fordulatot vett, hogy minden ember joggal kételkedhetett, hogy azok az elvek, melyekkel a hadsereg oly könnyen dobálódzik, helyesek-e, jogosak-e s mindenek fölött józanul ítélve, használnak-e a monarchiának?

Eltekintve a szerencsétlen ügy politikai oldalától, itt egy pár szóval csak arról szólok, hogy, miután a hadsereg kérdése napirenden van, bizonyos viszonyokban a visszasságok, mely okokra vezethetők vissza.

Helyes-e az osztrák-magyar seregeknek, mint egészennek, különállóságát s a harcászatot kivéve, külön tényezőként szereplését előmozdítani? Hivatkoznak Németországra, e minta katonai államra, hogy ott mily sikerek érettek el ezek által. A viszonyok nem ismerésére vall az ily hasonlítás, pedig katonai körökben ezt szeretik felemlíteni.

Német, Francia, Oroszországban stb. a nép úgy tekinti katonaságát, mint oszthatatlanul egységes nemzeti érzetnek képmását s annak fegyelmезetten tisztá kiválasztását a polgári életből, helyesli s előmozdítja az ilyen intézkedéseket.

Hol vagyunk mi ettől? Felelni nem kell rá. Itt a hadsereg Ausztria s a magyar nemzet, tehát két állam polgáraiból van összealkotva. Itt beszélni eszkluzivitásról, csak úgy lehet, ha nem akarja az egyik állam sem saját lényét s képét a másikra tolni. Itt a hadsereg akkor lesz a nemzeti közérzület kifejezője, ha elismerik, hogy a közös seregeknek két hazája van, még pedig egyforma joggal.

Ha a mi hadseregünk úgy szerveztetik, mint a polgárságtól teljesen külön álló s ennek elveitől idegenkedő egész, kész a fentemlített katonai oktrojált szellem, melytől hadseregünket az Isten mentse meg. A szükséges katonai szabványokon belül, a polgársággal való benső viszony s állandó kapcsolat s az állampolgári viszonyból folyó elvek összeegyeztetve a szigorú katonai diszciplínával: ez teszi nagygyá hadseregünket, nem pedig a nyers centralizáció.

Azt mondják továbbá: összbirodalom, összhadsereg! Egy birodalom, egy hadsereg! Még így is variálják: Ausztria, osztrák hadsereg! A törvényes alapoktól eltekintve, az ilyet hangoztatók vagy nem akarják ismerni vagy nem tudják mi az a közjog. Hiszen, a pragmatika sanctio keletkezésekor, pedig ez képezi közjogi viszonyaink alapját, osztrák császárság nem is létezett, de magyar állam igen, az sokkal újabb keletű. És a tulajdonkép csak földrajzi létű Ausztria akarja magát s katonai szellemét, melynek annyi csúfos próbaköve volt, a magyar nemzeti eszme s vitéség fölé helyezni s ezt semmivé tenni, mondván: a hadsereg egysége ezt kívánja, hogy a magyar szellem ne érvényesüljön.

Különben is hol van az az egység, mely a magyar államot háttérbe akarja szorítani.

Államfőnk egy, állam kettő van, mind kettő megvédését közösen foganatosítjuk. Ez a tény-állás. Hol van már most a lángelme, mely ebből kihozza, hogy a hadsereg egyenlő az osztrák katonai ügyekben való diktatúrájával?

Hogy mit akarnak sokan az ily elvekkel, azt ők tudják, vagy talán jobban mondva nem tudják. S itt csak egyet hozok fel! Hogy is tudják seregünk leendő vezetői mind ezt tekintetbe venni s érteni, mikor ott, ahol katonai tanulmányaikat végzik, annyit tanulnak Magyarországról s a közjogi viszonyról, mint Szerajevéről vagy más bosnyák városról. Itt csakugyan annyi az erélyesen intézkedni való, hogy azt futtában elmondani nem lehet. Poroszországot az iskolamesterek tették nagygyá katonailag is, mondja az egész világ; igen, az iskolamesterek hazafias nevelése, minek következtében később a gyermekből lett ifju, ha katonának vitték, tudta, hogy mi Poroszország célja; hogy valjon elmondhatják-e ezt majd magukról azok, kik az osztrák-magyar hadsereghen képzik a tiszteket katonai tanulmányaikban, az igen kérdéses.

És még egyet Laveleye Emil, a hirneves belga publicista, a jelenkori társadalmakról írt munkájában, a katonaságról egy aksziomát állít fel, melyet minden ember bátran aláírhat, mint olyant, mely nélkül az egész katonai szellem alapjában van megingatva. S ez a következő: Ott, hol a katonaság politikát csinál, pártot foglal el a létező viszonyokkal szemben, ott vagy katonai diktatura áll be, vagy folytonos belső zavargás fogja bénítani az állam ügyét.

És ugyan ki akarná ezt? Nem akarunk ezzel egyáltalán célozni, csak azt akartuk felemlíteni, hogy ahol bármily ügy is kerül felszínre, ami ezzel kapcsolatban látszik lenni, ott Laveleye elvéről azoknak, kik tenni vannak hivatva, megfélemezni tiltja az államférfiúi bölcsesség.

És végül, dacára annak, hogy mindezen általános nézetek felsorolása, mennél több oldalról, igen kívánatos s éppen nem vall radikalizmusra, sőt a leghíggadtabb politika elveivel is megegyeztethető, óriásiag rossz sakkhúzásnak tartjuk azt, hogy most, midőn elérkezett a bajok orvoslásának ideje, vannak Magyarországon emberek s pártok, kik annyira nem ismerik a helyzetet, hogy csak a jövőben elérhető eredményekért a jelenlegi kormányt teszik felelőssé s az összetartás szükségességét fel nem ismerve, régi módszerükkel, a pártoskodással akarják az ügyet elmérgesíteni.

A kérdésnek nemcsak politikai, hanem más oldala is felszínre került s itt az ideje, hogy tenni hivatott körökben a méltányos óhajok a törvények szelleméhez képest teljesítésükben ne gátoltassanak.

A viszonyok szükséges rendezésének folytonos visszautasítása ma már a katonai körökben s azokra nézve se lehet kívánatos.

A militarizmust, mely ma fogva tartja egész Európát, joga van az államoknak törekvéseiben ismerni, maga alatt állónak tartani s vele úgy rendelkezni, hogy az az állam nyakára ne nőjön.

A népek ezt életükért s vagyonukért megkövetelhetik.

Baloghy Ernő.

Refleksziók a népgyűlésekre.

Tehát a fővárosban megtartott a népgyűlés; és ha a határozattal meg is vagyunk elégedve, mert abból a dualizmus teljes egyenértékűsége is bekövetkezhetik: az uralkodó irányadó-hangulat mégis megdőbbentő; mert az olyképp nyilatkozik, mintha a nemzet nem is államfél, hanem csak kérvényező lenne; s ez »nem illik« az ezeréves magyar állam souverainitásához.

Hát, mivel érte el Horvátország és mivel fogja elérni Irland is az ő igazságos autonómikus függetlenségét és nemzeti egyöntetűségét?

Csakis határozott kitartó egyértelmű s bátor politikájával befelé és kifelé; az államhatalom ellenében minden eszközzel vívott harcokkal és kitartással.

Es mit tapasztalunk ezen egyöntetű és mérsék politikájuk mellett a horvátok és irlandiaknál?

Hogy mindkettő közel van már céljánál; és az egyik függetleníti magát, fájdalom, a magyar koronától; s a másik azon az uton van, hogy függetlenítse magát — Angolországtól!

Valóban szomorú bizonyíték az ellenünkben, hogy bár kívánatainkban mi magyarok is egyöntetűek s így elég erettek vagyunk; de az eszközökben oly félnék, hogy még az enyhítő szavakat is keressük határozatainkban, nehogy még a kérvényezés és a jogosult reprezentáció szavai is sérteni találják az uralkodó katonai reakciót. Mert valljuk meg, sem az osztrák, sem a magyar állam itt nem jó tekintetbe; hanem hogy mit mond a harmadik faktor, a katonai reakció és ennek saját organuma — a »Fremdenblatt«?

Hát biz ez szomorú valóság, de ennek egyrésztől a magyar, a fenekelt lélek gyöngédsége; másrésztől meg azon túlgondoskodás az oka, hogy: ha mi a dualizmus keretében nem tudunk megfélni a közös katonaság erősen fejlődő reakcionárius szellemével: akkor a magyar ügy is el van veszve, mert hát világdöntő csatáknak megyünk elébe; s ebben a csekély magyarság egymagára megállhat-e vajjon? Ezt kérdezi minden magyar.

Vagy igen....

Vagy nem....

De hát miért kérdezzük ezt?

Tegyük meg kötelességünket s a többi bizzuk arra a Gondviselésre, amely nemzetünket már egy ezredéve — és ez csak három államnak adatott Európában — fentartja s fenn is fogja tovább is tartani. Mert Asztrikusz-nak, a szent korona meghozójának, meg volt ígérve, hogy a magyar korona a világ végezetéig fog fényleni.

Hát ki is akarja őt ettől szentségtelen kézzel megfosztani?

Tán a katonai kamarilla; vagy ismét Ausztria csekély németsege?

Sem az egyik, sem a másik nem faktor ellenünkben, ha mi erős jogainkhoz tartjuk magunkat.

A katonai kamarilla csak a békében erős ellenünk; a háborúban a magyarok döntenek, mint döntöttek Itália terein is, ha harcolni akarnak; ha pedig nem akarnak, mint Königrätz-nél is történt, a győzelem úgy is miénk; mert akkor meg a kamarilla adja meg magát nekünk.

Avagy talán a németsege, szövetségese szlávjaival és félrevezetett lengyeleivel, győzhetne le minket?

Ez sem történhetik meg.

A nagy harcsa a kis harcsát megeheti; de két egyenlő nagyságú harcsa hogy mint emésztheti el egymást: arra csakugyan nincs példánk Ausztriával való szövetségünk, tehát 300 esztendő óta.

És ma ijedjünk meg tőle, mivel e kamarilla katonái majdnem feléből a miénk?

Bizony erre hiába számít a Janszky had; de sajna, hogy erre számít a félrevezetett hatalom; s erről újból meg kell őt győzni, nem ugyan Deák rábeszélő tehetségével — mert ő már nincs közöttünk — hanem bátor és kitartó fellépéseinkkel, ugy a népgyűlések, mint a megyék s városok jogosult gyűlésein, melyeknek folyton reprezentálnok kell, mint II. József és Ferenc idejében tették a magyarok. És e kitartás mellett ösztönözni is kell még a magyar országyűlést, hogy jogaiból egy szemernyit se engedjen. És ha így fog cselekedni s nem húzza össze magát, mint az összes mérsékelt lapok, melyek valóban csak a hatalomért látszanak küzdeni, de nem csupán a nemzet jogaiért: akkor elmondhatjuk, hogy finis coronat opus; mi ismét a helyzet urai leszünk s ezzel mentendjük meg ismét a ketős monarchia egzisztenciáját, vagy bár egyedül Magyarország létezését!

Mors et fugacem persequitur virum! A megfutott is eléri a halál!

Antunovits József.

Hirek.

Kinevezések. A király Ófelsége albirákká a bajai járásbíróhoz Strelitzky Antal pécsi törvényszéki jegyzőt; a topolyai járásbíróhoz Babó Iván borosjenői járásbíróhoz jegyzőt; a zentai járásbíróhoz Szerdahelyi Sándor lippai trszéki aljegyzőt; az ó-becsei járásbíróhoz Saághy Ferenc palánkai járásbíróhoz aljegyzőt nevezte ki.

Kinevezés. A budapesti kir. ügyész, Fábian Mihály kir. ügyészé díjnyokot zombori kir. ügyészé irnokká nevezte ki.

Arany mise. Baján Krajaesich Dániel, szent. Ferenc-rendű áldozar, e hó 15-én felszentelésének ötvenedik évi fordulóját fogja ünnepelni.

Bankett. Pelicson a szabadkai bírói és ügyvédi kar Manoilovich Emil és Czorda Bódog kuriai bírák tiszteletére f. hó 6-án minden ízében fényesen sikerült bankettet rendezett, melyen Szabadka város társadalmi életének színe-java részt vett. A kedélyes mulatságot a szellemes felköszöntők egész sora fűszerezte. Az első felköszöntőt a polgármester mondotta a két ünnepeltre, mint Szabadka város fiaira; majd a bírói kar nevében Milassin Jakab kir. járásbíró, az ügyvédi kar nevében dr. Gulu György, a vasúti üzletvezetés nevében Stelezel Frigyes köszöntötték föl a két ünnepelt bíró, kik viszont Szabadka város jólétére emeltek poharat.

Magyarosodunk. Hódságh m. városában Szt. István napján tartatik az első magyar egyházi hit-szónoklat.

Pályázat. A bajai kir. járásbírósnál II. oszt. segédtelevényvezetői állás van üresedésben.

A kormány nagylelkűsége. Innen-onnan három éve, hogy a magyar kormány a kovily-grahovai erdőterületen egy új község telepítését elhatározta. E telepítvény körülbelül már egészen kiépült és a kinek alkalma volt a szép házakat, a csinos városkát és a szabályos utcákat szemlélhetni, az valóban a legnagyobb elismeréssel nyilatkozik az új község életképességéről. A napokban járt ide lenn Móricz Vince miniszteri tanácsos, mint a nagymélt. pénzügyminiszterium kiküldöttje és megtekintette az összes alduai telepítvényeket; volt a csángóknál a metkovicsei telepen, (palánkai járás) és végül megvizsgálta a kovily-grahovai (tiszakálmánfalvi) telepítvényt. A miniszteri biztos ur ezen utóbbi telepítvényeit már behatóan ismerve, jelenleg azért utazott le a telepésekre, hogy a magas kormány egy nagylelkű jótéteményét közölje velük. Ugyanis ismeretes dolog, hogy e telepítvény igen súlyos anyagi költekezésekkel és fizetési terhek alatt nyögött; oly annyira, hogy fennállása is kétségessé vált. E telepítvény elnöke, Dörner Márton, hazafias buzgalommal fáradozott ez ügyben, s több ízben járt minisztereknél, míg végre sikerült a pénzügyek kedvezőbb egyensúlyát kieszközölni. A megjelent miniszteri biztos a következőket közölte a telepésekkel: „A magas kormány elengedett a telepésekre egy egész évi kamatot (25.500 frt); továbbá a földvételár törlesztése — az eddigi 10 év helyett — husz évi annuitásokban lett engedélyezve; végre a hátralevő kamatok fele részét a tőkéhez rendelte csatoltatni. A nép igen hálás szívvel fogadta ezen öröndetes hírt és most már teljesen megvan nyugodva a jövő felől. A miniszteri biztos egyúttal felhatalmazta a telep elnököt, hogy azon telepéseket, kik akár anyagilag, akár erkölcsileg nem válnak be az új községbe, onnan haladék nélkül el-toloncoltatassa.

Pályázat. A bajai kir. járásbírósnál irnokai állásra, a szabadkai kir. járásbírósnál segédzolgái állás van üresedésben.

A postatakarékpénztár július havi forgalma. A m. kir. postatakarékpénztár főkimutatása szerint 1886. július havában 43 416 betéttel 255.681 frt 78 kr tételt b. és 6400 felmondás alapján 109 057 frt 91 kr visszafizetés történt. A július havi összes forgalom, mely 364.739 frt 69 kr-ra rug felülmúlja az előző hónapok forgalmát és a megtakarított tiszta betét: 146 623 frt 87 kr. nem számítva az értékpapír vásárlásba fektetett 17 033 frt 80 kr tőkét megközelíti az előző hónapok legkedvezőbb eredményeit. Öröndetes jelenség, hogy a betétek átlagának emelkedése még július havában is folyton tartott és 5 frt 89 krt ért el, a visszafizetések átlaga szintén növekedett, még pedig 17 frt 04 kr-ra.

Névváltoztatás. Kiskoru Janosó József bajai lakos vezetéknévét Bajai-ra változtatta.

A világ legerősebb embere. Müller Vilmos, produktálja most magát Szabadkán. Mutatványai valóban bámulatos erejéről tesznek tanúságot. A többi közt legfigyelemre méltóbb a 600 kiló súlyú Wertheim-szekrényrel tett mutatványa. A szekrényt mellére helyeztetni, melynek tetejébe még egy súlyos üllöt tétet s ezen aztán több ember kalapál. Egy lovat lovasával együtt a levegőbe emel, mellén malomkövet törtet, a patkót újjai közt töri szét és kétfogatú kocsit sebes menés közben kerekéinél fogva feltartóztat. Ez a modern ciklops, mint hirdik, meg fog birkózni a nagyerejű Raesmány János-al.

Népnépnépe. A szabadkai „Néplő:“ szent István napján a városligetben saját könyvtára javára társaságával és versenyekkel egybekötött népnépnépe rendez. Nagy érdeklődést fognak kelteni bizonyára a Szabadkán eddig még nem látott népv. nyek. Lesz női szépség, férfi nagyság, hordó- és futásversenyek. A női szépség versenygyőztese értékes ajándékkal és gyönyörű szép eszakkal fog kitüntettetni s „Szabadka város kitüntetett szépsége“ címet fogja kapni. A 60-as rendező bizottság élén dr. Mukits Károly áll.

Hymen. Baján Klemen Géza tanár. f. hó 15-én vezeti oltárhoz a kedves Fischer Berta kisasszonyt.

Kéjvonatok. A m. kir. államvasutak összes állomásairól a sz. István ünnep alkalmából augusztus hó 19-én Budapestre 50%-kal mérsékelt II. és III. osztályú személyvonatú menettérít jegyek fognak kiadatik. A visszautazás augusztus 20-án d. u. kezdve bármely személyvonattal — gyors és expresszvonat kivételével — bezárólag augusztus 28-ig történhetik.

Esküvő. Szabadkán Webel János főgymn helyett. tanár, holnap esküszik örök házúget Króbb Mariska kisasszonynak.

Névváltoztatás. Kiskoru Weisz Ignác, kulai illetőségű budapesti lakos, vezetéknévét Vinczere magyarosította.

Árverés. Bajác Milán 3870 frtra b. ingói aug 23. O-Verbász.

Megtéholodott. Baján Jesovszki Karolin, volt penzárónón a napokban az elmezavri tünetei kezdtek mutatkozni. A szerencsétlen nőt a kórházba szállították.

Csöd. Langenbacher Péter ellen; csödbiztos: Joanovits Döme; tömeggondnok: Skultety Ede. Bej. határidő október 9. Zombor.

Kimutatás az adai iparos tanulók első évi munkakiállítására alkalmával befolyt összegről s ennek hovatartozásáról. Bevétel gyűjtés által: Jablonszky József úrtól 10 frt, Ada községtől 3 frt 82 kr, Magyar József iparostól 20 kr, Pinter András iparostól 20 kr, Czabai József iparostól 20 kr, Bizinger János iparostól 20 kr, Seper Alajos iparostól 20 kr, Adler Dávid kereskedőtől 20 kr, Mirtsov Antal kereskedőtől 20 kr, Barta János iparostól 10 kr, Banyási Elek iparostól 10 kr, Stolfai István iparostól 10 kr, Ugri Gergely iparostól 10 kr, Szabó Lajos iparostól 10 kr, Gaal Gyula iparostól 10 kr, Vincze Pál iparostól 10 kr, Zsigrai József iparostól 10 kr, Dobler József kereskedőtől 10 kr, összesen 16 frt 12 kr. Kiadás jutalmakra: Miklós István iparos tanulóknak 1 frt, Magyar Jenő iparos tanulóknak 1 frt, Fábian Ferenc iparos tanulóknak 1 frt, Gulyás József iparos tanulóknak 1 frt, Homolya József iparos tanulóknak 1 frt, Vreczkó István iparos tanulóknak 1 frt, Varga János iparos tanulóknak 1 frt, Nagy Mihály iparos tanulóknak 1 frt, Lengyel Gáspár iparos tanulóknak 50 kr, Dudás Manó iparos tanulóknak 50 kr, Porta József iparos tanulóknak 50 kr, Góder Dezső iparos tanulóknak 50 kr, Pesznyák Nándor iparos tanulóknak 50 kr, Muzslai Gábor iparos tanulóknak 50 kr, Németh József iparos tanulóknak 50 kr, Reszóczy János iparos tanulóknak 50 kr, Makra Géza iparos tanulóknak 50 kr, Rusák Károly iparos tanulóknak 50 kr, összesen 13 frt; három forint tizenkét krajcár az intézet javára visszamaradt. Fogadják a nagylelkű jötevők kegyes adományaiért egy a kitüntetett iparos tanuló, valamint az egész tanonciskola hálás köszönetét. Az ipartanodai igazgatóság.

Hymen. Baján Klenantz György ügyvéd a napokban esküdtött örök házúget Drescher Mariska kisasszonynak, Drescher Ede polgármester kedves hugának.

Árverés. Róth Lipót szablyai l. 9000 frtra b. ing augusztus 30. Titel.

Elvi határozat iparügyekben. A földművelés, ipar- és kereskedelemügyi miniszterium, mint harmadfokú iparhatóság, legutóbb fontos elvi jelentőségű határozatot hozott. Kimondta ugyanis, hogy az 1884. XII. t. c. 58. szakaszában említett hamis jelzés esete nemcsak akkor forog fenn, ha a hamis adat a cégtáblán, nyomtatványon vagy hirdetésekben használatik, hanem akkor is, ha a hamis jelzés magán a gyártmányon fordul elő.

A törvényhatósági bizottsági közgyűléseknek, valamely tisztviselő iránti elismerést kifejező határozatai felfolyamodás tárgyát nem képezhetik. Ily értelemben határozott a m. kir. belügyminiszter egy felmerült eset alkalmából.

Közgyűlés. Zombor szab. kir. város törvényhatósága az 1886. évi augusztus hó 11-ik napján a város háza nagytermében d. e. 10 órakor rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgysorozata a következő: 1. Polgármester urnak félévi jelentése. 2. Belügyminiszteri rendelet, az 1886. évi XXI. törvények életbeléptetése tárgyában. 3. Belügyminiszteri körrendelet, az 1886. évi XXIII. törvények életbeléptetése tárgyában. 4. Belügyminiszteri leirat, Sütyő János, volt bukóváci erdőőr részére közgyűlésileg megszavazott kegydíj iránt. 5. A gazdasági választmányok javaslata a városi földek berbe adása iránt. 6. Zombori takarékpénztári igazgatóságának előterjesztése, az artézi-kút fúratása tárgyában. 7. Az építészeti választmányok még két tagnak leendő megválasztása. 8. Előleg iránti kérvények. Kelt Zomborban, 1886. évi augusztus hó 6-án. Polgármester szabadságon: Vukicsévits Péter, tanácsnok.

Az újvidéki kir. törvényszéki fogházban tartóztatott egészséges és beteg rabok és vizsgálati foglyok, továbbá az ó-becsei, palánkai, titeli, szablyai és újvidéki kir. járásbírói egészséges és beteg foglyok, ugy a palánkai főköfogházban tartóztatva levő foglyok és rabok élelmézésének az 1887. évre leendő biztosítása céljából zárt írásbeli ajánlatokkal egybekapcsolva nyilvános árlejtés f. e. szeptember 10-én d. e. 9 órakor Újvidéken, a kir. ügyészségnél fog megtartatni. A közelebbi feltételek idő közben ugyanott megtekinthetők. Banaipénz 100 frt.

Eljegyzés. Ó-Becsen Szonommer Elek, ottani földbirtos, eljegyezte Terék Erzsike kisasszonyt.

Vizbe fullt. Ó-Becsen a napokban egy 24 éves fiatal ember fürdészközeben a Tiszába fulladt. Dacára, hogy úszni tudott, alig ment be a vízbe, egyszerre eltűnt.

Partjavadalmi díjszabályzatok elbírálása, az új vízjogi törvény és az annak alapján kiadott közlekedési miniszteri rendelet értelmében törvényhatósági joggal felruházott városokra nézve is nem a belügy, hanem a közlekedésügyi miniszter hatáskörébe tartozik. Ily értelmű kijelentés foglaltatik a m. kir. belügyminiszternek egy felmerült eset alkalmából kimondott határozatában.

A kalocsai iskolákba az alapítványi helyekre az 1886. tanévre biboros érsekünk Oemmeniciája a következőket vette fölmegegyéből. A finevidébe: Zátonyi Dezső Kolluthról. A nóképezdébe: Grüner Róza Apatinból, Rimler Erzsébet Bajáról, Gesztesy Ilona Újvidékről, Bocskay Mária Bajáról, Rausenberger Augusta Apatinból, Sissák Teréz Bajáról. A növevidébe: Zsabori Mária Madaraszról, Hoffmann Irma Apatinból, Mihalovics Etel Vajszkaról. A kalocsai árvaházba: Nitsner Ilona, Nitsner Vilma Bajáról, Stadler András Vaskútról, Percsics József Szabadkáról. A baosi árvaházba fölvetettek: Csunovics Emma Titelről, Napravnik Antal Pávnáról, Szerényi Atajos Kis-Hegyesről.

Csödbök. Koch Salamon ellen csödb. Madszky Euthym, tömeg. Békefy Gyula október 18. Szabadka, Jovánovits Stojan ellen a csöd megszüntetett Újvidéken.

Közgyűlés. Július hó 29-én tartották a kula eszperességi kerületi rom. kath. tanítók rendes évi közgyűlésüket Új-Verbászon. Targyul a következő tétel szolgait: A népiszkolai terményrajzi anyagok a) miként való megválasztása és elrendezése, b) miként járjanak el az egyes terményrajzi leckék vezetésénél és c) különösen miként használhatjuk az olvasókönyvet a terményrajzi oktatás támogatására? E tételről Léh Pál értekezett. Turnovszky Sándor gyakorlatilag megmutatta a népiszkola II. osztályában miként tanítassék az összetett társaság szabály. A gyűlést kedélyes társas ebéd követte.

Áthelyezések. Paresetich Endre segédlelkész Szabadkáról Monostorszegre, dr. Szucsics Sándor segédlelkész Monostorszegről Szabadkára a Szent-Teréz plebiánára hasonló minőségben kölcsönösen áthelyeztettek.

Gyászhir. Alulírottak fájdalomtelt szívvel jelentik — felejthetetlen édes atyjuk, testvérük, apóruk, sógoruk, illetve nagyatyjuk, úgy számos rokonok, jóbarátok, ismerősök és tisztelők nevében Berecz Pál, Moholy városában 41 évig működött és 1881. év óta nyugdíjazott tanítónak élete 73-ik évében folyó hó 5-én este 9 órakor hosszas szenvedés és a halottak szentségének átjatos felvétele után Topolyán történt gyászos elhunytát. A boldogult emlékü hiült teteme folyó hó 7-én d. e. 10 órakor fog a topolyai rom. kath. Kálvária sírkertben örök nyugalomra tetetni. Az engesztelő szent mise áldozat a Mindenhatónak a topolyai rom. kath. templomban 7-én reggel 9 órakor mutatattik be Topolyán. 1886. évi augusztus hó 6-án Áldás és béke poraira! Gyermekai: Berecz Mária férj. Bódy, Berecz Máté, Berecz Lajos, Berecz Cecília, Berecz Borbála férj. Szabó. Testvérei: Berecz Katalin férj. Bán, Berecz Juszina öz. Szabó. Nejei: id. Bódy György, Törtely Ferenc, Szabó Bertalan. Menyei: Esztergomi Emília férj. Berecz Máténé, Csihás Mariska férj. Berecz Lajosné, Sógora: Bán Janos. Unokái: ifj. Bódy György, Ilonka, József, Teréz, Andor, Géza, Mariska, Máté, Emília, Törtely Rózika, Szabó Gizella.

Eljegyzés. Mayer János Katymársól eljegyezte Bezdánban Vogl Mariska k. a.

Választás. Ujvidéki adóügyi tanácsnokká t. hó 5-én tartott városi közgyűlésen Haller József ottani ügyvéd egyhangulag közfelkiáltással megválasztott.

Körrendelet. Földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter. Vonatkozással a Németországba szállított sertésus és egyéb sertésektől származó cikkek és gyártmányok származási bizonyítványainak kiállítása tárgyában 1883. évi július hó 4-én és 1884. évi november hó 4-én 26269. illetőleg 51654. sz. alatt kelt leirataimra, a következőkről értesitem a törvényhatóságot: Ujabbán számos magyar eredetű sertésus-kiüdemény a német határon azért lett vissza utasítva, mert származási bizonyítványa hiányos volt. — A leggyakoribb hiányok a következők: 1. A származási bizonyítvány a feladótól származik és nincsen hatóságilag hitelesítve. 2. Hiteles német fordítás. 3. Hiányoznak a következő adatok: az előállító neve, lakása, annak bizonyítása, hogy műhelye a bizonyító (nem amerikai) hatóság területén fekszik, hogy az előállító nem foglalkozik amerikai eredetű sertés, sertésus és szalonna feldolgozásával, ilyenekkel való kereskedéssel vagy ezekre vonatkozó üzletek közvetítésével és hogy a kiüdemények tartalma nem amerikai eredetű sertésekből állítottatott elő. 4. Gyakran e célra alkalmatlan marha-levél nyomtatványok használatnak bizonyítványok kiállítására. Minthogy a közönség ily kiüdeményeknek a német határon való visszautasítása folytán érzékenyen károsul, felhívom a törvényhatóságokat, hogy erről a kérdéses származási bizonyítványok kiállítására illetékes rendőri hatóságokat értesítse és őket a származási bizonyítványoknak helyes és tökéletes kiállítása iránt kellően utasítsa. Budapest 1886. évi július hó 21. A miniszter helyett: Matkovits s. k.

Az ujvidéki főgymnasiumnál levő tápinteztetbe a jövő tanévre 50-en vettek föl.

Csillagok járása. Augusztus hóban az egyes holdváltozások a következő időben történnek: Első negyed 6-án este 10 óra 22 perckor, volt holdtölte 14-én este 7 óra 40 perckor, utolsó negyed 22-én este 8 óra 58 perckor s újhold 29-én délután 2 óra 10 perckor. Hold a földtávolban 15-én délután 3 órakor, földközben 29-én délután 10 órakor. Bolygók járása a következő: A holddal együttállásban volt 4. és 5. ike közötti éjfélok Mars, 22-én délután 5 órakor Neptun, 26-án 11 órakor Saturnus, 27-én este 9 órakor Venus, 28-án este 10 órakor Merkúr előfűdéssel, 31-én délután 1 órakor Uranus, ugyanaz nap este 7 órakor Jupiter, 8-án Venus Saturnussal délután 3 órakor együttállásban, 16-án este 8 órakor Jupiter Uranussal együttállásban. — Nap a szűz jegybe lép 23-án reggel 7 óra 28 perckor.

Ujvidéken a cséplőgép egy napzámosnőnek a lábát elkapta s azt térdén felül elszakította. A szerencsétlen asszony nemokára meghalt.

Névváltoztatás. Kiskoru Sternfeld Gyula, Borbála és Henrik szt. tamási illetőségű budapesti lakosok vezetéknévüket „Sebők“-re változtatták.

Döntvény. A találmányok megvédése körül eddig az elsőbbség még szabadalmazott találmányokkal szemben is mérvadó volt annyira, hogy az előbb kivett szabadalmak alapján a több szabadalmazottaknál a lefoglalást a per lejártáig helyben hagyták. Jelenleg a keresk. miniszterium egy legutóbb előfordult konkrét eset alkalmából azt az elvi határozatot hozta, hogy ilyen előzetes lefoglalás csak oly esetekre korlátozzák, midőn a bepanaszoltak nincs szabadalma, ellenben ha mindkét félnek szabadalma van, felperes előbb oda utasítandó, hogy alperes szabadalmának megsemmisítését rendes per útján eszközölje s csak ha alperes szabadalma semmisnek mondatik ki, lehet a lefoglalásnak is helyt adni.

Bunyevác kérdés. Szabadkán „Szabadkai levél egy bunyevác hazafiút“ cím alatt Mocsáry Lajoshoz intézte egy röpi jelent meg, melyet „egy szerb hazafi“ ajánl a magyarul olvasó közönség figyelmébe. A röpi Mocsárynak ismeretes röpiratát dicsérvén, a kath. szerbök, vagyis a bunyevácok és sokakok történetét adja röviden, akiknek számát különben 200.000-re becsüli, amiből 37.000 a szabadkai bunyevácokra esik. — A szerző Rouay Istvánnak még 1866. évben írt monográfiájára hivatkozva, panaszkodik, hogy a bunyevác nép szellemileg el van hanyagolva.

Lövöldözés miatt elítélve. Parabuton Budics Vuka junasz és Panin Száva erdőőr a kocsiban többekkel pálinkáztak, szóváltás támadt köztük, mire Panin Száva távozott és tíz perc múlva visszatérvén, Dudics Vukára forgópisztolyából kétszer lőtt. Dudics erre szintén lőtt a megtámadóra. Nyolcszor löttek

egymásra, míg végre Panin megsebesült. A zombori törvényték mindkettőt gyilkossági kísérlet miatt egyenként 3-3 évi fegyházra ítélte. A kir. tábla szüneti büntetőtanácsa Szent Imrey Jenő előadása alapján az ítéletet megváltoztatta és Dudics Vukát a jogos védelem elvéből kiindulva, a vád alól felmentette, ellenben Panin Szávát, ki különben meg is sebesült, 4 évi fegyházra ítélte, mert ő volt a támadó és Dudics Vuka ennek következtében önvédelemből kénytelen volt revolverét igénybe venni.

A kulai győgszertár f. hó elsejétől vétel útján Maly László birtokába ment át.

Vásárok a megyében augusztus hóban: Bajmokon 24-én. — O-Futtakon 18-án. — Petrovácon 26-án. — Petrovovszellón 30-át megelőző hétfőn. — Trielen 22-én. — Zentán 17-ét megelőző vasárnap és hétfőn. — Zomborban Nagy Boldog asszony napján 6-naptár szerint.

Menetrend. A személyszállító gőzösök menetrendje 1886. évi március hó 15-től kezdve további intézkedésekig. Felfelé: Bezdánból Budapestre és Bécsbe: naponta 9 órakor este. Lefelé: Bezdánból Zimony-Nándorfehérvárra naponta 9 órakor reggel. Bezdánból Orsova és Galacig: szerdán, pénteken és vasárnapon 9 órakor reggel. Bezdánból Titel-Szegedre: szerdán és szombaton 9 órakor reggel. Bezdánban, 1886. március 14-én. Az ügynökség.

Értesítés. Alulírottak felsőbb helyen engedélyezték és nyilvánossággal felruházott leánynevelő intézetében Baján a jövő 1887. tanévben leánynevelőket teljes ellátásra is felvételnek. Lelkiismeretes felügyeletért és alapos oktatásért szavatosságot vállalok. Francia és német nyelven való társalgás a háznál. Értesítések kívánatra bérmentve és ingyen küldetnek. Kérdezőkördéseket vagy jelentkezéseket f. é. augusztus hó 23-tól szeptember 1-ig kérek. Nitschner Janka, okl. tanítónő és intézetfőnökhelyettes.

Egy tanárviselt ember elvállal a jelen tanév kezdetével kedvező feltételek mellett gymnasiumi tanulókat teljes ellátásra, — megjegyzetük, hogy a teljes ellátáson kívül szellemi támogatásban is részesülnek. Bővebb felvilágosítást szíveségből e lap kiadóhivatala nyújt.

Égészségügyi jelentés július hóról.

Közegészségügyünk a lefolyt hónapban kedvezőtlen volt, a mennyiben 59 haláleset fordult elő, szemben a múlt hónap 38-cal; és tekintve az előfordult heveny ragályos betegségeket, az arány még kedvezőtlenebb. E hó folytán ugyanis 6 himlő-megbetegedés fordult elő, melyek közül 3 halálos kimenetelű volt, 3 pedig még eddig bizonytalan kimenetelű.

Himlős (variella) megbetegedés 6 esetben jutott tudomásomra, mind a 6 beteg egy óvodából került ki, miért is a nevezett óvodát 10 napra bezártam és most is folytonos felügyelet alatt tartom.

Fellépett a heveny ragályos betegségek közül még a diphteritis is, még pedig 4 esetben, melyek közül azonban eddig csak egy volt halálos kimenetelű, 3 beteg pedig még most gyógykezelés alatt áll. Cholera, a nyár e szokott betegsége, 5 esetben fordult elő, mindannyi enyhébb gyógyulással végződő lefolyású volt.

A köztisztaság, az egészségügyi hatóság közbejöttével, a legszigorúbban ellenőriztetett s dacára a sok figyelmeztetésnek, a nevezett hatóság a közbiztonság elleni kihágás miatt 3 ízben volt kénytelen marasztaló végzést hozni. Megnyugvással jelenthetem mindazonáltal, hogy e téren e hó folytán is sok lett foganatosítva. Mindenekelőtt el lett távolítva, a főkapitányi hivatal felszólítása folytán, városzerte a szemét, trágya és más tisztátalan hulladék, úgy, hogy — mint az az ellenőrzés alkalmával kiderült — egy napon 140 fogat foglalkozott a szemétnak a városból való kihordásával.

Továbbá nagy előrehaladást tett köztisztaságunk és evvel karöltve közegészségügyünk akkor, midőn már az összes disznóhizlaldák a város területéről kihelyeztettek.

A levezető árok, második tényezője köztisztaságunknak, a lefolyt hó folyamában már nemcsak a zárt helyeken, hanem egész kiterjedésében naponként fertőtlenített lett; sőt a rendkívüli száraz idő, mely a víznek lefolyását megakadályozta, arra indított, hogy külön beadványban véleményezzem a tisztátalanabb helyeknek a rendestől eltérőleg betenként kétszeri 50-50 kiló vasgáliccal való fertőtlenítését. Azonkívül a főkapitányi hivatal kezdeményezésére, a tűzoltóság nagy hydrophorjával próba eszközöltetett a levezető árok kimosására, a mely alkalommal azon vizszámságnak jöttünk nyomára, hogy a Horváth féle ház előtt beszivattyozott víz nem a városból kifelé a rendes irányban, hanem visszafelé a Husvéth féle ház felé folyik.

Orvosrendőri szempontból megvizsgáltam a mézszársekeket és tapasztaltam, hogy nagyobb részük igen célszerű jégsekreényel van ellátva, miért is remélhető, hogy a hús romlottsága ellen, mint eddig, úgy ezentúl sem fog panasz tetetni, annál is inkább, mert a jégsekreényekkel nem rendelkező mézszársekeket folyton szemmel tartom. A nyílt piacon a húsnak elárúsítása reggeli 9 óráig betiltatott, miután a rendkívüli hőségben a hús gyorsan rothadásnak indul s a nagy szárazság következtében tisztátalan por lepi be.

Az élelmi szerek ellen panasz nem merült fel, mindazonáltal megvizsgáltam a lisztkereskedések legnagyobb részét s az azokban áruinál szokott legelősebb 83/4-es lisztből 7 próbasütést eszozoltemem és a nyert kenyér n-mesak általában, de a véleményadásra feikért 2 szakértő által is kifogástalannak találtam.

A gyümölcsöt szintén kiváló figyelemmel kísérem és naponként ellenőrzöm, számtalan esetben lett kifogásolt gyümölcsnek elárúsítása betiltva, több ízben pedig, midőn annak az egészségre való ártalmassága meg volt állapítható, kisebb-nagyobb mennyiségben meg lett semmisítve.

A halpiacon csakis élő halak avagy nagyobb, élve levágottak elárúsítása van megengedve, a minék szigorú betartását minden alkalommal ellenőrzem.

A vidékről hozott borokat szintén megvizsgáltam, de ártalmas anyaggal festett vagy az egészségre ártalmas anyaggal kevert, vagy hamisított bort nem találtam. Ugyazintén megvizsgáltam a helybeli borokat is, de itt is a fenti eredményt értem el.

A trachoma terjedésének meggátlása végett megvizsgáltam a Vukicsévi-, Kovacsits- és Matarits-féle szállás csoportokat. A Vukicsévi szállás csoporton 31 megvizsgált közül 20-at, a Kovacsits szállás csoporton 20 közül 5-öt és a Matarits szállás csoporton 35 közül kettőt találtam trachomában szenvedőnek. E kedvezőtlen eredmény arra készítet, hogy a jövő szeptember hónapban, mivel az a jelenlegi nagy munkaidőben nem vihető keresztül, valamennyi szállás-csoportot megvizsgáljam s ha az eredmény ily kedvezőtlen lesz, úgy a körülményekhez képest megfelelő java-lator fogok a városi közigazg. bizottság elé terjeszteni. A megjött utóállítási alkalmával szintén 4 trachomás lett a bizottság elé állítva és a bizottság azoknak a kórházban való elhelyezését és 4 hó mulva leendő utóállításiát határozta el.

Orvosrendőri boncolat 1 ízben eszközöltetett, egy a kórházba behozott hullán, a midőn is a halál okának agyszékhüvés apoplexia sine rexi állapotot meg.

Az állatok egészségügye kedvező volt, a mennyiben ragályos avagy járványos betegség köztük nem fordult elő, ugyazintén vesztesség sem.

Meghalt összesen 59 egyén és pedig 36 finemű és 23 nőnemű.

Korra nézve: 0-1 évig: 22; 1-5: 8; 5-20: 7; 20-30: 6; 30-40: 7; 40-60: 3; 60-80: 5; 80 éven túl 1.

Korra nézve: veleszületett gyengesség 7; göröcsök 12; gyermekaszály 1; tüdőlob 1; tüdővész 16; hagymáz 1; himlő 3; diphteritis 1; gutaütés 1; aggkór 3; egyéb bajok 13.

Nem orvósoltatott 7 éven alól 16, 7 éven felül 3.

Élve született 73 és pedig 33 férfi, 40 nő; ezekből törvénytelen 5 férfi, 1 nő. Halva született 5 férfi, 1 nő.

Házasságra kelt párok száma 9.

Zomborban, 1886. aug. 1.

Dr. Wolf Kálmán,
tiszti főorvos.

Veprovác, 1886. évi augusztus 5.

Becses lapja mult számában már említve volt röviden az a rémséges katasztrófa, mely községünket koldusbotra juttatta. Tudósítói (ez esetben szomorú) tisztembe képest, közlöm most a tűzvész részleteit is, mert akkor, a vész perceiben, még sejtetni sem lehetett, hogy mily óriási mérveket öltött a pusztító elem.

Augusztus elsején délután 2 órakor, midőn az istentisztelethez hívó harang utolsó kondulása elhalt, borzasztó rémkiáltások vegyültek a dühöngő szél közé, jelezvén a legborzasztóbb eseményt, a legnagyobb csapást, mely egy községet érhet. Tűz van! tűz van! így hangzott a velőt rázó és megrendítő rémkiáltás. A község felső részében, a templom utcájában sötét füstgomoly s óriási láng emelkedett a magasba, mely a roppant nagy szél által az utca hosszában tova vitetve, három-négy házon csapott át s lángokba borította azokat. Néhány perc alatt a pusztító elem elérte a község házat, mely azonban nem esett a lángok áldozatául, csak a náddal fedett volt istálló s a község szénakészlete égett le. Innen a tűz a szomszédos ház szénakészletére csapott át. A sok szalma- s gabonakaláng lángra kapva, a tűz óriási sebességgel haladt az utca baloldalán végig, pusztítva, bamává téve mindent, mi utjába esett.

A lángok martalékkává lett Balassy tanító szépcseres háza és nagy mennyiségű gabonája, a jegyzői lak hátsó náddal fedett része, sok paraszti gazda szénakészlete, ugyanannyi házzal, melyeknek padlásán igen sok gabona volt elhelyezve, miután a cséplés már nagyobb részében befejezve volt.

A rémület és ijedség iszonyú volt!

A legszebb cserepes házak égtek le, csak itt-ott maradt meg egy-egy ház vagy kis melléképület. A tűz csakhamar elérte a magyar és német falu közt lévő nagyvendéglőt, mely gátot vetett a tűz tova terjedésének. Mielőtt azonban a tűz elérte volna a nagyvendéglőt, tüzes szalma és égő nád a szél által a német faluba hordatván, s a nagy vendéglőtől mintegy husz háznynya egy zabkaszaló eset alá, mely csakhamar lángra lobbant és a szénakészlet lángokba borult a házakkal együtt. A tűz itt átcsapott a jobboldali utcasorra is s mindkét sor egész végig hamuvá égett. Mialatt ez a német faluban történt, az alatt a magyar faluban is átcsapott a tűz a jobboldali utcasorra, s itt is 3 ház teljesen, sok felerészben égett le, ugyanannyi szénakészlettel. A tűz még a tót-utca is átvitetett a borzasztó vihar által s ott is több házat és szénakészletet pusztított el. Nagy szerencsére a szél egy kissé megváltoztatta irányát s így a nagyvendéglőnél tova terjedését meglehetősen akadályozni.

A tűz oltásáról szó sem lehetett, mert roppant gyorsasággal terjedt, másrésztől a füst és nagy hőségtől a házakhoz nem is lehetett közeledni s mindenkinek csak a saját és hozzátartozóinak élte megmentésére kellett gondolnia.

Síró asszonyok és gyermekek csoportokban menekültek a községből a mezőkre és szántóföldekre, s szekereken szállították a szabadba a még megmentett ág- és ruhaneműt. Este hat óra körül a tűz már kissé lecsillapult, s a sok munkáskez csakhamar hozzáférhetővé tette a házakat s megmentetett még az a kevés, a mit a tűz a szobákban épségben hagyott. A szalma- és gabonakaszalók, valamint a leégett házak gerendái még egész éjjel égtek s hétfőn is oltással volt elfoglalva a falu népe.

A nyomorúság borzasztó képét nyújtja Veprovác! Soknak nincs egyebe, mint ruhája, mely rajta van. Kenyerük, nyughelyük s hazuk, — soknak egyedüli birtoka — a lángok martaléka. Éhség, inség, elcsüggedtség és kétségbeesetség ül az oly szorgalmas nép arcán; vérzik, fáj az ember szive ily szomorú kép meglátásánál. A tűz egy oly háznál ütött ki, melynek gazdája tulságosan adta magát át a borivásnak s ki nejjével folytonos civakodásban

él. A gyanu ő reá (a férjre) esik, hogy ő követte volna el a gonosz tettet. A gyanut megerősíti ama viselete, hogy azonnal elfutott a szomszéd községbe, Cservenkára. Ott fogták el a rendőrök. Erje el a tettet az igazság sújtó keze!

66 ház égett le teljesen, 34 felerészben (legtöbbször a házak hátulso náddal fedett részei) és 6 kisebb melléképület, ezenkívül igen sok gabona a padlásokon és szérus kertekben. A kár több száz ezer forintba rúg. Emberélet nem esett áldozatul, házi állat igen sok égett el. Sokan jutottak koldus botra és évtizedek kellenek, míg Veprovác eléri azon kedvező anyagi viszonyait, melyek között eddig élt. Egy évben kétszeri jégkár, mely határunk nagy részét elpusztította, s ily nagy tűzvész: borzasztó csapás egy községre nézve. A tűz oltása körül nagyon tevékeny részt vettek bresztováci és filippovai szomszédaink, fogadják ezért a község meleg háláját. Meg kell még említenem, hogy különösen a házak mögött levő széruskertek, a nagy szalma- és gabonakazalok mozdították elő nagy mértékben a tűz gyors terjedését, s ezért jó lesz az illetékes hatóságnak intézkedéseket tenni aziránt, hogy a széruskertek ne a házak mögött és mellett, hanem a községen kívül legyenek.

E. Gy.

Az útjelző hiánya.

Régi idők már azok, midőn a keresztutaknál egy oszlopot láttunk és azon két deszkából kifaragott kezet, melyek irányt mutattak azon községbe, a mely ott a deszkán ékes betűkkel meg volt írva. Oly oszlopokat már nem is látunk többé; vagy ha valahol meg van még, az elkorhadt állapotban a szélvésznek mint egy kínálóknak látszik, hogy döntse őt is ki, hadd menjen ő is testvérei után. Az irányt mutató kezek pedig fáradtan földhez hajolnak, az öregség megbénította erejüket. Valahányszor oly oszlopot látok, mindig búskomor vagyok, öreg, tehetetlen, testileg és szellemileg megbénított ember jut eszembe és a koronás prófétaival énekelnek: „Vanitatum vanitas”. Hej pedig, de jó volna ezen csekélységnek látszó ugyan, de nagyon fontos útjelzőt feltámasztani és újra életre hívni. Az oly jelet csak az tudja igazán méltányolni, a ki ismeretlen rónaságon kénytelen utazni, a hol nincs más iránytűje, mint a világ négy tája. Hányszor kénytelenek utazók céltalanul bolyongani, míg végre sok fáradság után éhen és szomjan, kimerülve oda jönnek, a hová nem akarnak. De egy vidék lakói is, ha már több esztendő óta egy helységben nem voltak, ki vannak téve azon eshetőségnek, hogy az utat eltévesztik. Örökké emlékeztetessé lesz előttem is egy oly céltalan bolyongás, melynek ugyan most az egyszer komoly következményei nem voltak.

Elvégeztem a napi teendőmet F. Szt. Ivánon és nyugodt lélekkel és belső örömmel ültem fel kocsi. Itt átadtam magamat teljesen a pihenésnek, a kocsinak pedig meghagytam merre vigyen, azon reményben, hogy ő tudja merre kell menni Bikityre, hisz ez csak 1/2 óra járás. (Megjegyzendő, magam nem tudtam még akkor az utat.) Kiervén a faluból, ott van egy szélmalom és annál szétágazik az út, egyik visz Bikityre, másik talán Tataháza vagy Almásra. Hát mi megyünk, mendegélünk, elmúlik 1/2 óra, azután 1 óra, azután 2 óra, de Bikitynek se híre, se hamva. Addig szépecskén teljesen sötét éjszaka lett, őszi idő lévén. Hol is vagyunk? Ha nappal volna, legalább valamely falu tornyát látnók s tájkozhatnók magunkat, de így csak előre vagyunk kénytelenek menni, amerre az út visz, majd csak eljutunk valahová. Jaj, de egyszerre megint szétágazik az út.

Már most melyiket választjuk? Jerünk jobbra, bizzuk magunkat a jó szerencsére. Ahogy így tovább haladunk, egyszerre csak az út megszűnik és mezei úton voltunk. „Uram — mondja a kocsi — talán Bajának megyünk?” Mi a patvar, az már nem jó lesz. „Ott messze valami világosság látszik, arra tartson kend.” De a világosság felé nem vezet út. Nem tesz semmit, csak menjünk a mezőn keresztül, ott emberek vannak, megkérdezzük, tulajdonképen hol vagyunk? már 3 óra, hogy elmentünk F. Szt. Ivánról. Közeledtünk tehát ezen járhatlan úton a világosság felé. És milyen világosság volt ez?

Kukorica ősztök őrzik a rakáson levő megfeszített kukoricát és ezek rakták a tüzet. Mihelyt észrevették a kocsizörgést, mindjárt talpon voltak, miután csakis azért voltak ott, hogy akadályozzák meg, nehogy valaki kocsival jöjjön megdezmálni az őrzött kukoricát. Egyik közülök ránk is lött. Az Isten őrizte, hogy ott nem hagytuk vagy én vagy a kocsi fogainkat. Akkor körülvtették a kocsimat. Mindaz a mit abbruzzói olasz rablókról olvastam, egyszerre emlékezetembe tódult, mert ez valóságos abbruzzói kép volt. Legnagyobb kellemetlenségtől tartottam, szerencsémre a ősztök közül egyik rám ismert, a kit évek előtt szolgálatba ajánlottam.

— Uram — szól összecsapva kezeit — hogy került ide a mateovicsi földre?

— Hát Mateovicson vagyunk? akkor se baj, onnan csak találnok utat hazafelé.

— Dehogy vannak Mateovicson, csak mateovicsi határon.

— Szerencsétlen útjelző! — morogtam magamban — és elmondtam neki a szerencsétlenségünket, hogy a kocsi, ki már egynehány év óta ezen a vidéken nem járt, hogy tévesztette el az utat és kérdeztem, messze vagyunk-e még Bikityről?

— Jó 2 óra járás.

— Gyönyörű dolog, gondolám, már 3 óra, hogy tévelygünk és még 2 óra hosszaiig kell mennünk, amit más ember 1/2 óra alatt tesz meg; azonkívül egészségesem, életem is kockán forgott.

— De hát merre visz az út Bikityre?

— Menjenek csak kérem erre egyenesen, azután jobbra, meg azután balra és ott a kanyarulatnál megint jobbra stb.

— De ki ismeri ki magát ezen jobbra és balra tükkelében? Kértem tehát őt, hogy úljön fel a kocsi és vezessen ki minket a biztos útra. Engedelmet kért társaitól és felült a kocsi mellé. Most láttam csak, hogy útvezető nélkül bebarangolhattam volna az egész mateovicsi és nem tudom még mitéle határt.

Szenvedése azonban még most sem ért véget. A nagy záporos földremlés menydörgés közepette még ránk zuhant és az ingem utolsó porcikáját sem hagyta szárazon. (Csak legalább az új kalapomat ne vittem volna magammal!) És így késő éjszaka sáron és pocolyákon keresztül beértünk Bikityre. De milyen állapotban? A lovak elsígyázva, elfaradva, mi pedig átfáza és átázva. Szerencsénkre a bikityi nagyvendéglőben tartotta egy utazó, nem tudom honnan odavetődő táncmester a próbáját és így még nyitva állt a vendéglő, ami ránk nézve nagy jótétemény volt. Mert az elsígyázott lovakkal lehetetlen volt még egy lépést is tenni és a hideg éjszakában a sötét szabad ég alatt, nedves talajon kámpirozni, mégis csak merész vállalat lett volna. Kipihénvén magunkat, az ismert utakon hazajöttünk. Otthon sóhajtottam magamban: miért történt ez a kellemetlen eset én rajtam és miért nem valami irányadó személyn ott fent a megyénélnél? Ha azon történik, akkor bizonyos, hogy minden befolyását érvényesítette volna, hogy ezen állapotban az útjelző felállítását által segítve legyen. No de más kárán tanul az okos. Hátha az én káromon is tanulnak ott fent; akkor nem hiába szenvedtem és e sorokkal céloimat teljesen elértem.

Mult héten voltam Buziáson. Temesvárról Buziásig vezető úton minden mellékútnál találtam egy szép, új útjelzőt. Hej, ha én azokat az én szép megymbe átplántálhattam volna! De az élet öröm és öröm váltakozása, nincs tiszta öröm bü nélkül, vannak ott szép útjelzők, de megint az utak nincsenek befásítva. Ez kellemetlenül hatott rám; miért? mert hát én selyemtenyészési felvigyázó is vagyok. Kiszámitottam, hány ezer kiló gubót lehetne azon fák leveleiből felnevelni, már ha t. i. itt volnának azon fák. No de az az ő dolguk.*

Miklósi Pál

Az én kabátom.

Minek nevezzetek?

Mondd te kócos kelme,

Mert, ha vizsgál, megáll

Az emberi elme.

Te megmagyarázod

Darwin elméletét,

Melynél bolondabbat

Még senki sem beszélt.

Karcsu derekamhoz

Reggel, mint szép kabát,

Ugy állsz, hogy van ki tán

Irgyél is, ha lát.

Esze ágában sem

Léven, hogy már este,

Midőn munka- s bútól

Bágyadt lelke, teste

Élelmes gazdának

Selyem paplan helyett

Csigamódra össze

Huzott testén helyed.

Vagy, hogy delután, ha

Szunnyad néha napján,

Előbb kifeszít, mint

Függőnyt az ablakán,

Hogy ne bántsa őt a

Napnak fényugára

És legyen boldog bár

Egy vagy két órára...

Mondd hát, hogy hivjalak:

Függőny, paplan, kabát?...

Nem! te nekem több vagy:

Egyetlen hű barát,

Ki mindig velem vagy

Álmomban és ébren

S kit hogy szeretek, nem

Mondhatom, csak érzem.

Csak könyim mondják meg,

Hogy miket hintek rád,

Majd, ha egykor búsan

Mondom: requiescat!...

Morvay Imre.

A NÉPFÖLKELES ELSŐ ÁLDOZATA.

Gyürközi Miska — leszámítva a szegénységét — még javabeli férfi. Hogy eladta a hetivásáron a malackáit, betért az olvasó körbe, egy kis „hasznos beszélgetés”-re. Tudta, hogy ott mindig akad egy pár ember, akik folyvást olvassák az újságot olyan komoly órcával, mintha valósággal értenék is, ami benne van. Csakugyan is István bácsi kipányvázott szemekkel ott legett valamelyik napi lapon — t. i. pápaszem volt az orrán, melynek hátul kerülő madzagja

*) E lapok hasábjain már 5-6 év előtt két ízben is volt pengette ez az eszme és pedig részletekbe ható indoklással s pl. a Topolya-Ó-Becse, Szt. Tamás-Zenta, Hegyes-Ada közötti 5-7 órai úttalan utak idejével. Az alispán ur valamivel később rendelt is ilyen mintatáblákat, melyek egy esztendőn túl közközen forogtak a megyei kisteremben. Hogy miért nem valósult meg a községséget képező eszme mindmáig: azt az alispán ur távollétében nem tudhatjuk; de erősen hiszünk, hogy a gátló okok leküzdhetlenek voltak és hogy ezen újabb sürgetés is csak az eredmény siettetésére fog szolgálni. Inkább építessünk a jövő évben egy kilométerrel kevesebb mintát, semhogy a meglevők használatára továbbra is az eltévedés iszonyaival rémítgesse a közlekedőket! Szerk.

igaz, hogy úgy néz ki, mintha római lelet volna, hanem aztán a bádög nyele annál zsirosabb.

Miska letelepedik a kerek asztal mellé s megreszkirozza azt a kérdést, hogy van-e valami jó az újságban, István bácsi?

Az felüti fegyverzett szemét s egy diplomata méltóságával mondja, hogy: nincs Miska öcsém, semmi jó sincs.

No, ha nincs, hát akkor hozzanak nekem három decit, kiált — és jól okoskodik, hogy ha az újságban nincs, a forban kell valami jónak lenni.

Csak nem nyughat azonban, újra oda esahint a komoly férfinak, hogy mit ír mégis az az újság? — Semmi jót Misi öcsém — arcának vértelékjéről leveszi a pápaszemet — azt írja, hogy katonák vagyunk mindnyájan, én is, meg Misi öcsém is.

— Hogy én is? De már abból nem eszik. Ki szolgáltam én, obsitom van meg három gyermekem.

— Már pedig az újságban az áll, hány esztendő Miska öcsém?

— Kenderátzatáskor multam 35.

— No akkor olyan katona, mint a pinty. Ehun van ni, hogy 19 évtől 42 évig mindenki katonaköteles, 32 éves koráig szolgál, akkor jön a rezervába. (Ahaj, szól közbe Miska.) Háboruba minden 42 éven aluli férfinak el kell menni. Sőt lehet rá eset, hogy a 60 évig való embereket is beszólítják az haza védelmére. Ugy a'.

— Fucses lesz már akkor a hazának István bácsi. Erre iszom is egyet, hozzon három decit!

— Mert látja Miska öcsém, nekünk mindeuki ellenségünk. (Oda se neki).

— A szomszédoknak mind több katonájuk van, mint nekünk. (Hallegyen!) Németországnak van hat millió, Franciaországnak három, Muszkaországnak tíz millió, nekünk meg csak egy millió.

— De az a mienk — hörpent Miska egyet mérgesen a deciből.

— Aztán ezek mind ránk akarnak törni, magyarra tovább bölesen (?) István bácsi. Mi lesz akkor? Mert úgy értse meg Misi öcsém, hogy a török császárt haza küldik, túl az Operencián, aztán itt maradnak a török császár feleségei, két-, háromszáz darab asszony, egyik szebb mint a másik, hát azon nem tudnak meg egyezni a királyok, hogy ez a hagyaték melyiké legyen. (Annye, haj, haj.) Már most nekünk is síkra kell szállnunk, ha jön a muszka, csak nem hagyjuk magunkat?

— A muszka — pattan föl Miska — de már oda én is elmegyek, de el ám, hozzon csak egy fél liter bort.

— De mit csinálunk szemben annyi rengeteg katonával, Misi öcsém?

— Nem kell félni, azt majd tudjuk mink. Mert hát úgy kell érteni a dolgot, hogy a muszka, meg a német katonanem numerus, az csak olyan mint a masina, hogy pakli számra van egy kis értéke. Egyenként csak a magyar katona számít, az is letinkább a Mollinár. Hej mikor én Graesianánál kilene bosnyák közzé keveredtem — megmondaná a Kiszél Jóska, ha élne — nem jár úgy kendnek a kezében a pipaszurkáló, mint az enyémben a szurony járt. A Jóskaék, mint huszárok odaugratnak, hogy majd segítenek Rájok káromkodtam, hogy meg ne tróbják. Elottottam én magam mind a kilencet, megmondaná a Jóska. — Hozzon csak egy liter bort.

Az idő estére járt, barnulni kezdett odakinn a levegő. Gyürközi Miskában a decik úgy mozogtak, mint a kukac a sajtna. Valami nem földi állapot az, mikor a decizó ember felkőnyököl az asztalra, fejét kezére támasztja s a jobb markát ráborítja a jobbik szemére (hátha még két kézzel csinálja ezt a tempót!) Miska már dörmicélt is magában, hogy hát: „Sanajdálom sanajdlom saj...”

Megszólítja azonban István bácsi, hogy hát csakugyan elvenne a muszka ellen Miska öcsém, nem szánná itthagyni a gyerekeket? Miska erre azt tette, amit nagy Napoleon a kényes kérdésekkel szemben, t. i. elkezdte az orrát vakarni, de belső érzései (alighanem a decik) végre is felül kerültek, diadalmaszkodtak. — Hászén szánni szánám bíz én István bácsi, ha szegény vagyok is, de hát ráhagyom az országra őket, mert a muszka ellen csak el kell menni Hanem hohó — ötlük a Miska agyába egy nagy valami — hallja kelmed István bácsi, honvédek, annak nem megyek, mert az csak olyan katonának mint az ételek közt a maradék, de már a nem leszek.

— Nem is az Misi öcsém — szól a felvilágosítás — Nem honvédséget képez a 42 évig terjedő férfi népség, hanem népfölkelet, érti? Népfölkelő lesz.

— Felkelő? Ammár leszek, de akkor is felkelő Mollinár. Mer aszongya hogy: „Tisza Kálmán az riadó fuvatja.” — Felkelő? az ám, hozzon csak öt liter bort.

A hol öt liter bor van az asztalon, az nagyobb vonzó erőt gyakorol a környezetre, mint a sarki delezesség, a tulságos szemérem arra készíti a résztvevő felebarátokat, hogy sorakozzanak. Akad Miskának pajtása a menyüi kell, a cigány is megcincogatja száraz fáját, de sőt távolabbra is kihát az öt liter vonzása, mert ime megjelenik a Miska felesége, magára öltve a legmégesebb színű arcát s tenorja mindjárt az Istennyiával kezdődik. (Ezek az asszonyok mindig a legrosszabb pillanatban lépnek fel.)

Miska erősködik, hogy ő most népfölkelő, ott van az újságban, de az asszony azt feleli rá, hogy pokol pozdorjája az olyan ember, aki reggel óta haza senéz.

— Fogd be a szád Kati, én 42 éves koromig felkelő vagyok.

— Hiszen nem birsz a székről se fölkelni te borszák, a szemedem csurog már ki a siller.

— Hadd csurogjon, ez a legjobb szemviz a világon, te meg eredd haza, mig egy darabba vagy.

— Nem megyek, egy tapodtat sem megyek, hanem ugy rántom ki ezt a székét alólad, hogy az ördög is elvisz.

Miska annyit se fél az ördögtől mint a lud májától, még nótázva replikáz vissza:

Asszony te meg hallgass,
Engem ne háborgass.
Mert én urad vagyok,
Néked parancsolok.

— Add ide a pénzt, ami nálad van, fordítja Kati a dolgot érzékenyebb oldalára, (már mi csoda tapintatlanság ez is tőle).

Férje azt feleli rá, hogy:
— Ha elmegyek a koresmába borinnya,
Én utánam ne járjon senki sírva.
Addig iszom, míg a világ világ lesz,
Míg az ágon egy csacsogó madár lesz.
— Nem adod? . . . erősködik az asszony.
— Én most felkelő nép vagyok, ott van az újságban. Igyunk.

— Még egyszer kérdem, nem adod? s avval, hogy hű maradjon beszéde kezdetéhez, úgy végzi, hogy nohát itt üssön meg az Istennyi s elrohan. Boldogtalan asszonyi természet, e nélkül ellehetett volna.

Miska pedig még sokáig tetszelgett magának pajtásai és a cigányok közt, abban a hitben lévén, hogy ő most néptőlkelő s a türelmes éjszaka nem tudni melyik pontján, alkalmasint a tábor indult el megkeresni, mert reggel a rét harmatján ébredt fel.

Délután búsan, leeresztett fővel mint egy vert hadsereg ballag a szálló felé. Találkozik vele István bácsi az újságolvasó.

— No Misi öcsém, hát mikor megy a muszkák ellen?
— Majd a fene, elég már, hogy elment a malacok ára. *Kajabusz.*

Naptár. Augusztus.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestans naptár	Görög-orosz naptár
10 Kedd	Lőrinc vt.	Lőrinc	29 Teodota
11 Szer.	Zsuzsanna sz.	Armin	30 Szila
12 Csüt.	Klára sz.	Klára	31 Endozim
13 Pént.	Ipoly vt.	Ipoly	1 Augusztus

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNAR ISTVAN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nandor

HIRDETÉSEK.

A t. szülők figyelmébe.

Egy intelligens izr. (gyermektelen) családnál Zomborban, egy vagy két gymnazista, mérsekelt fizetésért teljes ellátást kaphat és lelkiismeretes felügyeletben részesül, — kívánatra a francia, angol és német nyelvben oktatás adatik. — Bővebbet: **Hecht Márk könyvkereskedésében Zomborban.** 3—1

263. sz.
1886.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az apatini tek. kir. járásbíró 1771. számú végzése által Kaufmann Sándor apatini lakos végrehajtó javára Udry Jakab, Udry Mária, Csapó György és Csapó Margit apatini lakosok ellen 1933 frt tőke, ennek 1884. évi mártius hó 7. napjától számított 8% kamatai és eddig összesen 85 frt 50 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 388 frt 60 kr-ra becsült butor, ágyneműek s egyéb házi eszközökből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 1771/1886. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Apatinban végrehajtás szüneteltetve lakásán leendő eszközzésére 1886. évi augusztus hó 24-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Apatinban, 1886. évi augusztus hó 2. án.
O.áh János,
kir. bír. végrehajtó.

4060. szám.
kig. 1886.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh megye palánkai járásában levő csébi körorvosi állomásra, melyhez Cséb székhelyvel Glozsán és Begecs községek tartoznak ezennel pályázat nyitattik, s a választás határidejéül **folyo évi szeptember hó 14-ik napjának reggeli 9 órája** Cséb községházához kitétik.

Javadalmazás 450 frt évi fizetés, és a szabályozott díjakból áll.

Pályázók felhivatnak, hogy törvényszerűleg felszerelt és a német- is egy szláv-nyelvben való jártasságukat is igazoló okmányokkal ellátott kérvényeiket alulírotthoz 1886. évi szeptember hó 8-ig benyújtsák.

Palánkán, 1886. évi augusztus hó 4-én.

Csupor Gyula,
szolgabíró.

3—1

Pályázat.

Bács-Bodrogh megyébe kebelezett Szenttamás mezővárosban nyugdíjazás folytán üresedésbe jött községjegyzői állásra pályázat nyitattik, és ennek választás utján leendő betöltésére **1886-ik évi szeptember hó 11 napjának reggeli 9 órája** Szenttamás községházánál kitétik.

Ezen állással 800 frt évi fizetés, szabad lakás és 19 láncc föld haszonélvezete jár.

A pályázni óhajtok felhivatnak, miszerint az 1883. évi I-ső t. c. 6. §., valamint az 1886. évi 22. t. c. 82. § értelmében felszerelt és a hivatalos magyar nyelven kívül a szerb nyelv tudását igazoló kérvényeiket, okmányokkal együtt 1886. évi szeptember hó 5-ik napjáig hozzám annál bizonyosabban benyújtsák, mert a később érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Ó-Becsén, 1886. évi július hó 30-án.

Gombos Béla,
szolgabíró.

3—3

3709. szám.
kig. 1886.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh megyébe kebelezett Uj-Futtak községében üresedésben levő jegyzői állásra, — melylyel 443 frt 37 kr készpénzbeli fizetés, 1/4 urbéri telek és 2 hold szántóföld, továbbá szabadlakás élvezete van egybekötve, — az 1886. évi XXII. t. c. 82. §. rendelkezéséhez képest ezennel pályázat nyitattik.

Miről a pályázni óhajtok oly felhívással értesítettek, hogy az 1883. évi I. t. c. 6. §-ában előirt s a magyar és német nyelvből jó sikerrel kiállott jegyzői vizsga letételét, valamint eddigi szolgálatukat tanúsító okmányokkal felszerelt kérvényüket f. é. augusztus hó 28-ik napjáig ezen szolgabíróságnál nyújtsák be.

A később érkező folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

A választási határnapul **augusztus hó 30-ik napjának d. e. 8 órája** Uj-Futtak községházához kitétik ki.

Kelt Bács-Bodrogh megye ujvidéki járás szolgabíróságánál, 1886. évi július hó 30-án.

Kolozsváry Sándor,
szolgabíró.

3—2

3710. szám.
kig. 1886.

Pályázati hirdeiméy.

Bács-Bodrogh megyébe kebelezett Ó-Futtak községében üresedésben levő jegyzői állásra, — melylyel 600 frt készpénzbeli fizetés, 105 frt lakbér és 2/4 telek föld élvezete van egybekötve, — az 1886. évi XXII. t. c. 82. §. rendelkezéséhez képest ezennel pályázat nyitattik s választási határnapul **f. é. augusztus hó 30-ik napjának d. e. 10 órája** Ó-Futtak községházához ezennel kitétik.

Miről a pályázni szándékozók oly felhívással értesítettek, hogy az 1883. évi I. t. c. 6-ik §-ában előirt s a magyar, szerb és német nyelvből jó sikerrel kiállott jegyzői vizsga letételét, valamint eddigi szolgálatukat tanúsító okmányokkal felszerelt kérvényüket f. évi augusztus hó 28-ik napjáig ezen szolgabíróságnál nyújtsák be.

Kelt Bács-Bodrogh megye ujvidéki járás szolgabíróságánál, 1886. évi július hó 30-án.

Kolozsváry Sándor,
szolgabíró.

3—2

1232. szám.
közs. 1886.

Árlejtési hirdetmény.

Alulírott elüljáróság, Bajmok község képviselőtestületének mai napon 14-ik szám alatt hozott határozatával történt megbízatásánál fogva, ezennel közhírré teszi, miszerint a »jegyzői lakház« tetőzetének újbóli elkészítése és a szükségessé vált átalakítások eszközzésére 2284 frt 67 krajcárban előirányzott kőműves, ács, lakatos, asztalos, üveges stb. munkálatokra, **folyo hó 15-én reggeli 9 órakor** Bajmok község tanácsstermében nyilvános szóbeli árlejtés és zárt ajánlat mellett verseny-tárgyalás fog tartatni.

A 10%-os készpénzbeli vagy elfogadható értékpapírral ellátott szabályszerű zárt ajánlatok, legkésőbb a verseny-tárgyalás napjának reggeli 8 órájáig, az alulírott elüljáróknál nyújtandók be, hol is az árlejtési feltételek, tervek és költségelölirányzatok is betekinthetők.

A zárt ajánlatban kiteendő, hogy az ajánlattevő az árlejtési feltételek, tervek és költségvetéseket ismeri és azoknak magát feltétlenül aláveti.

A jelzett határidőnél később, vagy hiányosan benyújtott ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Kelt Bajmokon, 1886. évi augusztus hó 1-én

Rédei Lajos,
jegyző.

Birosevits Jenő,
h. bíró.

3—3

Pályázat.

Sztanisicson megürült rom. kath. német akju tanítói állomásra pályázat hirdettetik **f. é. augusztus hó 19-re.** Évi javadalma a következő: 1. Készpénz 220 frt. 2. Kétszeres búza 35 pozonyi m. 3. Kemény hasábfá 2 öl. 4. Szalma fűtésre elegendő. 5. Ismétlő-iskola tartásáért 25 frt és 6. Szabad lakás. — A pályázók német és magyar nyelvben tökéletes jártassággal birjanak. — Ez állomásra csak is férfiak pályázhatnak. — A község felszerelt folyamodványok a sztanisicsoni iskolaszékre címezve főt. Goldscharek József prépostplébános urhoz Sztanisicsonra küldendők. (2—2)

Pályázat.

Bács-Bodrogh megyébe kebelezett Ó-Becse mezővárosban nyugdíjazás folytán üresedésbe jött községjegyzői állásra pályázat nyitattik és ennek választás utján leendő betöltésére **1886. évi szeptember hó 23-ik napjának reggeli 9 órája** Ó-Becse községházánál kitétik.

Ezen állással 700 frt évi fizetés és 200 frt lakbér javadalmazás jár.

A pályázni óhajtok felhivatnak, miszerint az 1883. évi I-ső t. c. 6. §., valamint az 1886. évi 22. t. c. 82. § értelmében felszerelt és hivatalos magyar nyelven kívül a szerb nyelv tudását igazoló kérvényeiket 1886. évi szeptember hó 20-ik napjáig hozzám annál bizonyosabban benyújtsák, mert a később érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Ó-Becsén, 1886. évi július hó 30-án.

Gombos Béla,
szolgabíró.

3—3

1540. szám.
kig. 1886.

Pályázat.

Bács-Bodrogh megye zsablyai járáshoz tartozó Zsablya nagy községben leköszönés folytán üresedésbe jött és 400 frt fizetés és a községi jegyző részéről mellékjövedelem címén 200 frtnyi járandósággal egybekötött községi aljegyzői állomásra ezennel pályázat hirdettetik.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, miszerint az 1871. évi XVIII. t. c. 74 és 75. és az 1881. évi I. t. c. 6. §-a értelmében, egy a magyar, német és szerb nyelvek bírását is, tanúsító okmánnyal felszerelt kérvényeiket **f. évi augusztus hó 25-ig** alulírott előjáróságnál annál is inkább nyújtsák be, mert a később beérkező folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

Zsablyán, 1886. évi július hó 30-án.

Aranitzky Athanasz, közs. jegyző. 3—2
Csura Iszák, bíró.

3776. szám.
kig. 1886.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh megye zsablyai járáshoz tartozó Nádaly községében elhalálozás folytán üresedésbe jött jegyzői állásra az 1886. évi XXII. t. c. 82. §-a értelmében pályázat nyitattik, s választási határnapul **folyo évi szeptember hó 4-ik napjának reggeli 9 órája** Nádaly községházához ezennel kitétik.

Pályázók felhivatnak, hogy az 1883. évi I. t. c. 6 §-ban előirt képességet igazoló okmányon felül, a szerb- és német-nyelvnek szó és írásban tudását igazoló bizonyítvánnyal felszerelt kérvényeiket, bezárólag f. év augusztus hó 31-ig ezen szolgabíróságnál nyújtsák be.

A javadalmazás következő:

1. Évi fizetés . . . . . 500 frt.
2. Évi lakbér . . . . . 150 frt.
Zsablyán, 1886. évi augusztus hó 4-én.

Raics Miklós,
szolgabíró.

3—1

Inas kerestetik.

Hangszerkészítő műhelyembe, egy az elemi iskolákat végzett fiú, **inasnak azonnal felvetetik.**

Bővebb értesítés megkeresésre levélben is adatik.

Apatin, 1886. augusztus 8-án.

Horn Lajos,
hangszerkészítő.

2—1

"Zacherlin"

a legkitünőbb szer minden rovar ellen!

Ez az új, kitünő specialitás bámulatos erővel és gyorsasággal kiöli a férgeket a lakásokból, konyhákból és szállókból, valamint a háziállatokról, az istállókból, üvegházi és kerti növényekről. Az igazi csakis névaláírással és védelmi jeggyel ellátott eredeti üvegben kapható. A mit pusztán papirzacskóban mérnek ki, az sohasem igazi „Zacherl-Specialitás!”

➔ ZACHERL J., Bécs, I. Goldschmiedgasse Nr. 2. ➔

Raktárak:

Zomborban: Falcione Gusztáv, Engel Adolf, Weidinger S. és Zs. kereskedők, ugy Gallé Emil és Saly Antal gyógyszerárában.
Apatinban: Abrahám A. és Thész és Ermelnél.
Mohácson: Auber N. János, Homan Ádám és Pretzmayer A.-nál.
Villányon: Csató Gyulánál

5-4

Pályázat.

Csonoplyán egy ujonnan felállított rom. kath. németajku I. és II. osztályu iskolára, pályázat hirdetik **f. é. szeptember hó 19-re.** Ezen állomáshoz kötött évi javadalom 400 frt és lakber. fejében 50 frt. — A pályázók kellőleg felszerelt folyamodványukat a csonoplyai iskolaszékre címezve, főt. Goldscharek József prépost plébános, tanfelügyelő urhoz Sztanisicsra küldjék. — A pályázókban a német és magyar nyelv tökéletes jártassága kívántatik. — Az orgonálásban jártas egyének előnyvel bírnak.

2-2

UNICUM.

Gyomorerosító likőr

➔ veres kereszt védjeggyel ➔

felülmulja minden ezen téren előállított likőroket. Különösen ajánlható a

cholera

ellen és már számtalan esetben (Alexandria, Toulon, Marseille) bebizonyította ebbeli kitünő gyógyhatását; valamint biztos és hatásos szer a **nehéz emésztés**, a **gyomorgörcs** és **hidegláz** ellen. Bizonyítja felülmulhatatlan gyógyhatását már azon körülmény is, hogy még csak rövid fenállásának tartama alatt oly nagy hírnévre tett szert, hogy még a tengeren túli világrésekbe is szállítanak nagy mennyiségeket.

Árak: 1/2 ered. palack 2 frt 20 kr., 1/2 ered. palack 1 frt, 1/4 ered. palack 60 kr.

Ismétlődők megfelelő árendeményben részesülnek. Kapható minden nevezetesebb fűszer- és csemege-üzletben.

Zwack Józs. és társai,

magy. kir. szab. likőrgyárosok
 Budapest, Ullői-út 19. sz.

4-1

Kitüntetések:
 A gráci 1880. évi orsz. kiállításon elismerési oklevéllel.
 A triestzi 1882. évi kiállításon bronz-éremmel.
 A bécsi 1883. é. nemzetk. gyógyszerész. kiállításon ezüst-éremmel.
 A torontál-megyei gazdas. kiállításon 1884-ben ez. díszoklevéllel.
 A budapesti 1885. évi orsz. kiállításon a nagy éremmel haladás- és versenyképességért.

A MOHAI

ÁGNES

FORRÁS

hazánk egyik legszénsavdúsabb

SAVANYUVIZE

kitünő szolgálatot tesz főleg az emésztési zavaroknál s a gyomornak az idegrendszer bántalmain alapuló bajaiban. Általában a víz mindazon kóroknál kiváló figyelmet érdemel, melyekben a szervi élet támogatása és az idegrendszer működésének fölfokozása kívánatos.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

Kizárólagos forrástár **Édeskuty L.** m. kir. udv. szállítónál Budapest.

Ugyiszintén kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Az 1885-ik évi elszállítás

palack **1.800,000** palack.

Zomborban kapható: Falcione Gusztáv, Heintzhofer Róbert, Heabovszky és Sztrilich, Nikólió István, Weidinger S. és Zs. arcánál. — Apatinban: Thész és Ernel, Abrahám H. arcánál; — Hódvághon: Rusch Ede arcánál. — Bács-Almáson: Scherk Gyula, Romsberg Adolf arcánál. — Adán: Dobier Józsefnél.